

GAZTEEN ERABILERAN ERAGITEN DUTEN FAKTOREEN AZTERKETA

Soziolinguistika eta bere barnean biltzen diren gaiak nahiko gai arrotzak dira gure gizartearen zati handi batentzat. Hizkuntza-plangintza, motibazioa, irudikapenak eta diglosia ez dira ohiko elkarrizketen agertzen diren kontzeptuak. Era berean, herritarrak ez ditu ezagutzen bere herriko, eskualdeko eta lurraldeko adierazle soziolinguistiko nagusiak.

Hainbat arrazoi egon litezke hori hala izatearen atzean. Hasteko, soziolinguistikak tradizio akademiko laburra eta xumea du gainerako gizarte-zientzien ondoan. Horrez gain, Euskal Herrian hizkuntzaren inguruko gaiei buruzko eztabaida soziala egon arren, hizkuntza eta gizartearen arteko harremanei paradigma zientifikoaren arabera begiratzeko ahaleginak oso gutxi dira, zabaltzen diren irakurketa, proposamen, iritzi eta ideia subjektiboen alloan. Mundu akademikoaren eta euskararen aldeko gizarte-mugimenduaren artean dagoen tartea ere soziolinguistika-ezagutza gizarteratzeko oztopo da. Guzti horri gehitu behar zaio jende askok euskararen gaia eta lehia politikoa zuzenean lotzen dituela, gatazka iturri gisa hautematen dituela, eta, beraz, gaia ekidin egiten duela.

Soziolinguistika Klusterraren helburua bere sorreratik gabezia horiei erantzutea eta hutsuneak betetzea izan da, hau da, euskararen normalizaziorako soziolinguistika-ezagutza garatzea, zabaltzea eta horren inguruko interesa piztea. Horretarako bideak esparru teoriko eta aplikatuaren arteko zubiak eraikitzea eta arloko eragileen bilgune-sareak osatzea dira. Bide horietatik, diziplina zientifiko ezberdinetan diharduen jendea soziolinguistikaren ingurura erakarri, interes komunak dituzten eragileen arteko lankidetzak sustatu eta gaiei ikuspegi berrizaitetik helduz, kalitatezko proiektuak garatzen dihardu 2004. urtetik.

Gazteen erabileran eragiten duten faktoreen azterketa proiektuak aurrez aipatutako xede eta jardunbide guztiei erantzuten die neurri batean. Proiektuaren helburu nagusia **gazteei eta beraiekin lanean dihardutenei hizkuntza-erabileraren fenomenoaren alderdi guztiak begien aurrean ipintzea eta horietan esku-hartu ahal izateko oinarri bat eskaintzea izan da.**

Lankidetzan garatutako proiektua izan da, Soziolinguistika Klusterrak bere bazkide diren **Urtxintxa Eskola** eta **Topagunea Euskara Elkarleen Federazioarekin** osatu baitu proiektuaren ardura izan duen lantaldea.

2008tik 2010era iraun duen prozesuan zehar, gaia ikuspegi askotatik ezagutzen duen jendeak eman du bere iritzia. Alde batetik, gazteen inguruko gaietan edo hizkuntza-normalizaziora dagokionetan **aditu eta aritu** diren pertsona-taldearen ekarpenak jaso ziren. Bertan unibertsitate-esparruko jendeak, aisialdi taldeetakoak, euskara elkarreetakoak, udal administrazioetakoak, hedabideetakoak eta publizitatearen mundukoak parte hartu zuten, besteak beste. Eta bestalde, testuinguru soziolinguistikoari eta adinari dagokionez oso profil ezberdinak zituzten **gazte-taldeen** iritzia ere jaso da proiektuan.

Iritziak biltzeko prozesu horrek guztiak bi motatako emaitzak eman ditu. Alde batetik, gazteen hizkuntza-erabileraren ezaugarri orokor batzuk azaltzen dituzten ondorioak daude. Eta beste aldetik, gazteen erabileran eragiten duten faktoreak irudikatzen dituen eskema. Eskema horretan, aditu, aritu eta gazteen iritzi-bilketan oinarrituz, **hamaika faktore** nagusi identifikatu dira. Horietako bakoitzak, halaber, hainbat azpi-faktore biltzen ditu bere barnean.

Gazteen artean euskara sustatzen diharduen hainbatek ez du lan hori arrakastaz burutzeko nahiko oinarri soziolinguistikorik; eta horiei zuzenduta dago, hain zuzen ere, proiektuaren emaitza nagusia. Erabileran eragiten duten faktoreen eskema egitasmo bakoitzaren helburu zehatzak finkatzean, egoera bakoitza aztertzean eta egindakoa baloratzean ikuspegi sinpleegiak baztertzea eta neurriko erronkak jartzea ahalbidetuko duen tresna izan nahi du.

Asier Basurto Arruti
2010eko azaroa

